

გაზეთი დაიბეჭდა: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ყუასი განცხადებისა: ლებრივი სტრიქონი პეტრიტით პირველ გვერდზე—10 კ., მეოთხეზე—5 კაპ.
გაზეთის-მომწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მომწერის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში
ის ქ., № 27, წერა-გაზეთის გამაგრ. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. კარაველთა ამხანაგო-
კოლსკში (ქვეშევითის ქუკლესის პირდაპირ).

ზელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გა-
მოგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა,
11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
რედაქციის კანტონა იმყოფება ვანკის დიდ ქუჩაზე, მარტირუშოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлиς, въ редакцію „Почибисъ-Пурцели“—„Моамბე“. ტელეფონი № 372.

საუკეთესო აბრეშუმის ტყის თესლი

მოიკეთეს ქ. ბათუმში, მ. ნიკოლაშვილის წიგნის მაღაზიაში. ფასი
სომეხურად.

წიგნების გამომცემელ ქართველთა
ამხანაგობისათვის.
01 წიგნის ზომის 1-2-ს, საფასო 8 სათამდე
მწიგნულთა საზანაგობა ამხანაგობისა.
დანიშნულია მდგომარე წიგნის ზოგიერთი
ჯგუფის განხილვა და დამტკიცება. კრებაზე
წიგნები დაესწრნენ მხოლოდ ამხანაგო-
წევრთ, რომელთაც სრული პაი აქვთ.
ბათუმის ვანკის ქუჩაზე, ამხანაგობის
შენიშნულ სადგომში. (3—3)

ტფილისის კერძო ამკურნალო მკურნალის გამგეობისთვის.

მოიკეთეს ილიკოვსკი, კერძო უქმ-
ების განაგ.,
და ილიკოვსკი:
ა. ჭიჭინაძე — კბილის სნეულებანი 8 —
სათამდე.
ბ. გვამყინაძე — ნერვებისა და
მუცლის ქრონიკით — 9 — 10 ს.
გ. შუბინა — გულისა, ღვიძლისა და
1-12 სათამდე.
დ. ზაქარაიშვილი — კბილის სნეულებანი
0-2 სათამდე.
ე. შატალაძე — თვალის 11-12 ს.
ზ. შატალაძე — ბაქტერიული 11-12 ს.
ი. გვამყინაძე — ნერვებისა და შინა-
12-1 სათამდე.
კ. შატალაძე — სადღესასწაულო — 12 1/2
სათამდე, სემპაბოთი 3-4 სათამდე.

ფელეტონი

ჩაილ-პაროლდი.
(პიენდანი)
გულ-მკერდს გაშლილ ღერებსა ზღაპრულ
საბჭოების მოწვევით,
მიგ კუბო სდგას თავსადი,
გარს ამაღა დაღვრემიდა.
მშვიდად, წყნარად შიგ ზოგისა
ამ ქვეყნის ძალით სძინავს,
მტრების ფერი ნორჩი თვალი
მისი ღვთიურს ნათესს ქსედავს.
ჩუ! ზღადავსა ნაღვლიანი
ისმის გმინვა, — ნამოფა სტრისი;
ტაღდა ტაღდას მოწვევითადა
სტუმრს, ასკდება და მისტრისი!
დავიწყებელი.
აღადგომი
ზოგ ბურჟუაზი
(ფრანგულით)
I
სველიანად აღიდა ელისაბეტ დე-
მისის ვილლის პარკის კედელს მიბ-
ბორცვის ქედზე. ავიდა თუ არა
საზე, ჩამოვლიდა. ეს ტერასა იმ დროს
თავიან, როცა თავის თავს ბედნიერა-
ბულიდა, როცა მისმა გულმა ჯერ
ისა და ნადვლისა არა იცოდა რა.

ტფილისის სახალხო სახლი.

ტფილისის სახალხო სახლის აშენების
საქმეს ჰედი ეწია. ტფილისის ქალაქის თვით-
მმართველობისა და საზოგადოების გულ-
გრილობამ ძალიან შეაფერხა ეს საქმე.
თვით-მმართველობამ ვერც შესაფერი აღ-
გილი გაიმეტა ამ სახლისათვის, ვერც ფუ-
ლი გაიღო; საზოგადოებაში კი სამის წლის
განმავლობაში ძლიერ შეგროვდა 14 ათას
მანეთამდე. ასე რომ, ბოლოს დროს, საქმის
გულ შემატყვიართ იმედი დაეკარგათ რიგია-
ნის შენობის აგებისა; ხოლო საქმის გამ-
გეებმა გადაწყვიტეს აეგოთ პატარა შენო-
ბა ფრად უხერხულ ადგილას — ვერაზე,
მტკვრის ნაპირას.
საბედნიეროდ, ამ ჟამად ეს დიდი საქმე
გამობრუნდა, და ესლა სრული იმედი უნდა
ვიქონოთ, რომ რგი სასურველად და
კარგად დაგვირგვინდება. ეს სასიამოვნო
საწაული მოახდინა მშათა ზუბალაშვილთა
შეწირულებამ; მათ, თანხმად ახლად გარდა-
ცვალებულის მამის სურვილისა, გადადეს
სახალხო სახლის აშენებისათვის 100 ათასი
მანეთი. ეს უხვი შეწირულება, უმეველია,
საკმაოდ წინ წასწევს მეტად საჭირო და
სიმატყურს საქმეს.
შემოწმირველთ, ხევათა შორის, ის პი-
რობა დაუდვიათ, რომ სახალხო სახლი
უთუოდ ცენტრალურს ალაგას იქნას აგე-
ბული. ეს პირობა ძალიან ხელსაყრელია,
რადგანაც ცენტრალურ სახლს შეეძლება
დაამყაროლოს ქალაქის ყველა უბნების
მცხოვრებთა საჭიროება; ხოლო ზოგიერთ
შორეულ განაპირა ადგილებში შეიძლება
შემდეგში აშენდეს ისეთივე პატარა სადგო-
მები, როგორიც ესლა ავქალის ქუჩაზე.

ლისა ზღვის ნიაზე ნაზ თეთრ მტევნებს არ-
ხედა. ნიათთან ერთად მოდიოდა ზღვის
სუნისა, მას უფრთხვებოდა ფრეისა, ყვავი-
ლებისა, ველურ მცენარეთა, რომარინისა
და ცისტის სუნი. შიგა და შიგ ეკვოტიურ-
ნი მცენარენი მოსიანდნენ: ინდის ხურმის
ფართე ფურცლებიანი პალმები, გაღუნულ
სატევრის მსგავსი ფოთლები ავავისა, იუკას
გაფხავებული წვერი. და მთელს ამ სათა-
ყვანო სურათს თითქმის აღმოსავლეთურ
გაზაფხულისა ზედ ეროვოდა ეკლესიის
ზარის ხმა და თვისის წმიდა ჯადოთი უმე-
ტესად აღფრთოვანებდა, უმეტესად აკე-
თილშობილებდა. ამ პატარა ეკლესიის
ლამაზი სახელო ჰქვია — „ნუგეზისა ღვთის-
მშობლისა“ და მთელსამ მხარეს დაჰყურებს.
მისის ზარის ხმა ამ ბრწყინვალეობით მოსილს,
ნელ-თბილს და სურნელებით შეზავებულს
ჰაერში ვერცხლის წკრაილივით ისმოდა.
ზარის რეკვა ყველას აუწყებდა, რომ ეს
დიდებული დილა გაზაფხულისა — დილა იყო
აგრეთვე აღდგომისა, და ეს დღესასწაული
მკვდრეთით აღდგომისა ისე საუცხოვოდ
ესამებოდა მსოფლიოდ მოფენილს სიხარულს
სიცოცხლისა, რომ მომჯადოებელი ბუნე-
ბაც ამ მზისა, ზღვისა და ყვავილთა შემწე-
ობით თითქო ატანდებოდა: სიყვარულმა გაი-
მარჯვა, სიყვარულმა დათრგუნა სიყვარული...
II
აბა სწორედ ეს დღესასწაული სიცოცხ-
ლისა ბუნებასა და ეკლესიაში, ცათა ში-
ნა და ქვეყანასა ზედა გამეფებული, ეს მო-

მზივლელი დილა აღდგომისა ახალგაზდა
ქალს მწარე კაენით ეცხებდა გულს. შავი
ძაბა, მისს ნაზსა და ქერა ლამაზ სახეს გუ-
ლის ამჩვილებელ გრაციით რომ ამშვენებ-
და, იმას მოწმობდა, რომ მისი უსასოო
გული მგლოვიარედ იყო. ნამეტან ტირი-
ლისაგან თითქმის ჩაშრეტილი ლურჯი თვა-
ლები მისი თითქო იკადება და ვეღარ უძ-
ლებს მშვენიერის დილის სხივოსნობის ქვერ-
ტასაო. რამდენიც ჩამოჰკრავდნენ ზარს,
იმდენი მწარე ნადველი ფენებოდა ფერ-
მკრთალ სახეზე. ამ ოახის თვის წინად ვაჟი
მოუკვდა, ერთად-ერთი ვაჟი და მისს და-
ქრისს გულს უფრო სდიოდა სისხლი, რო-
ცა უყურებდა გაზაფხულის ფეფრისა, რო-
მელსაც მისი ვაჟი, მისი ანდრე, მეტად
ვეღარ ნახავდა, როცა ყურს უგდებდა ღვთი-
სადმი, ზეცად აღდგენილ ლოცვას. იმ ღვთი-
სადმი რომელსაც ახლა აღარ ყვედრებოდა,
რომლისათვისაც ვეღარ შეეძლო ვეღარა
მას აქედ, რაც თავისი პირმოხელობიდან
გამოაცალა. ტერასაზე ჩამოჯდარი, სასო-
წარკვეთილი მაშინაღუთისა და გულგრი-
ლის სახით უყურებდა, ყოველსავე. სამოთ-
ხისებურ ცისკიდურის ყოველ კუთხიდან
ერთი მეორეზე უმშვენიერესნი და დაუსრუ-
ლებელნი სურათნი თვალ წინ უდგებოდნენ
და ამ სურათებს თან მისდევდა მთელი გრო-
ვა დაუსრულებელთავე მოგონებათა. და
მაშინ უფრო ცხადად წარმოუდგებოდა თა-
ვისი უბედურობა და ბედშავობა, მაშინ
უფრო მტანჯველი და აუტანელი ხდებოდა
მისთვის ყოველი კნინი ამ უბედურებისა და

დონის“ სასტუმროს გვერდით, რომელზე-
დაც ამ დღეებში „ნოვ. ობოზრენიე“ უთი-
თებდა. თითოეული ამ ადგილთაგანი შესა-
ფერისი იქნება და საჭიროა საქმის მოთავეთ
თავდაპირველად ამით მოპოვებაზე იზრუ-
ნონ.

საჭიროა აგრეთვე საქმის დაჩქარება.
ტფილისის ხალხში დღითი-დღე ძლიერდება
ცოდნათა შეტენისა და ამასთანავე გონივ-
რულ დროს გატარების სურვილი. ეს
სურვილი კმაყოფილდება, სხვათა შორის,
სახალხო კითხვათა და ლექციების გამართ-
ვით, სახალხო სამკითხველოების მოწყობით,
სახალხო წარმოდგენების გამართვით და
სხვა. ამ ყველაფერს სურვილი, სამწუ-
ხაროდ, ნაკლებ კმაყოფილდება, რის მი-
ზეზეც, სხვათა შორის, შენობის უქონლო-
ბაა. ავტოლის ქუჩაზე არსებული შენობა
მეტად მცირეა და შეუფერებელი; ის ვერ
იტევს მსურველთა მესამედსაც და, გარდა
ამისა, იმდენად უხერხულია, რომ ბევრს
სურვილი ეკარგება მასში შესვლისა და
დიხანს ყოფნისა.

დღეს ძმათა ზუბალოშვილების უხვმა შე-
წირულებამ შეძლება მოგვცა არა-თუ შე-
საფერისი შენობა ავადოთ, არამედ მალეც
განვახორციელოთ დიდი საქმე. საჭიროა
მხოლოდ ენერგია გამგეთა და მეტი გულ-
შემატებლობა ქალაქისა და საზოგადოებრი-
საგან.

დევებები

(„რუსეთის დევნათა სააგენტოსაგან“)

6 აპრილი.

პეტროპოლისი. დიდი მთავრისა ანასტასია
ნიკოლოზის ასული რომანოვსკისა, ჰერ-
ცოგინია ლიხტენბერგისა 5 აპრილს ყირიმ-
ში წაბრძანდა.

6 აპრილს საფრანგეთის ელჩი მარკიზი
მონტეპელლო დაბრუნდა პეტერბურგში.

ტიუშინი. გემები ირბიტში წავიდნენ.

შლისსელაშვო. ნევა სათავედან 48 ვე-
რისის მანძილზედ ყინულისაგან გაიწმინდა.
ლაღოის ტბიდან ნევაზე დიდ-ძალი ყინუ-
ლი მოდის.

ლონდონი. აქაურს გაზეთებს პეკინიდან
ატყობინებენ: ლიხტენბერგმა მიმართა იმ-
პერატორსა და შანსის გუბერნატორს დე-
პეშით, რომლითაც თხოულობს, რომ ჯა-
რები გაყვანილ იქმნენ ჩილის საზღვრები-
დან.

ბედშვიობისა. თითქმის უცები სიკვდილი
ექვსის წლის ვაჟისა, ტვინის ანთებამ რამ-
დენსამე დღეში ციმკიმ რომ გამოაცალა ხე-
ლიდან, ოღონდაც რომ ეყოფოდა საღარდე-
ლოდ და სამწუხაროდ: ბავშვის სიკვდილთან
ერთად მომხდარი ამბავი უფრო უმწვავებდა
ამ მწუხარებას, და ახალგაზდა ქალი დახა-
ტულ ბუნების წინაშე ხელ-ახლა იგონებდა
წარსულს ამბავს...

ეს სარკისებური წყალი ჩუქურდო
ზღვის ყურისა ნაწილია იმ გარდაუვალ
ზღვისა, საიდანაც მისი ქმარი, ლიუ-
დვიგ დე-ფრანგი, საზღვაო აფიცერი, ამ
ათის თვის წინად უნდა გასულიყო შორე-
ულ აღმოსავლეთში სამგზავროდ. თვითონ
გაცილა ტულონამდე ბედნიერმა დედამ
და დაღონებულმა ცოლმა! და ახლა, რო-
ცა ქმრის სახლოვე აგრე მკირია, რომ გი-
ვუძლო ამ საშინელ მწუხარებას, ის კი ცხრა
მთის მანძილითა მშორავსო. როდის-ღა,
როდის-ღა დაბრუნდება, რომ გამამხნევოს,
ნუგეში მცეს, ცხოვრება სულ არ მომაყი-
ნოს და ჩემის მოვალეობის აღსრულება შე-
მაძღვინოსო?... მაგრამ რამელი მოვალეო-
ბა? ზარის რეკვა წირვის ღადგომას აუწყებ-
და ყველას, ყველას იწოდებდა, და იმას კი
მისი აღშფოთებული გული მის მოსამხნად
წასვლას უშლიდა; ეს ზარის რეკვა მეტად
მკაფიოდ, მეტად გარკვევით ეუბნებოდა უნუ-
გეშო დედას ამ მოვალეობის შესახებ. ქალ-
ბატონი დე-ფრენი ზეზედ რომ წამომდგარი-
ყო, იმ გზაზე, რომელიც ვილლის კარები-
დან ეკალესიისაკენ გველივით მიიკლანკე-

ლონდონი. დეპუტატთა პალატამ მიიღო
წინადადება შექარსა და ნახშირზედ ბაჟის
შემოღების შესახებ.

პაპინი. გუშინდელს სხდომაზედ ელჩებმა
მოიწონეს მთავარი აზრი გენერლების გეგ-
მისა, რომელიც შეეხება ციხე-სიმაგრეთა და-
ქცევას, სამხედრო საღარაჯო რაზმის დაწე-
ვას და ჩინეთიდან შეერთებულის ჯარების
თანდათანობით გაყვანას; ჯარების გამოყვან-
ა დაიწყება პოტინფულან, თუ იქ მყოფი
ჯარი არ შეეცა იმ ექსპედიციას, რომე-
ლიც პოტინფულსკენ გაემართა.

ტიანძინი. განზრახვა აქვთ სიონფუში
ექსპედიცია გაგზავნონ. ჩინელები კი ჯარებს
ჰკრებენ, რათა ხელი შეუშალონ ამ განზრ-
ხვას.

იოკაჰამა. ფინანსთა მინისტრი უარზედა
სდგას—არ ვიკისრებ პასუხის გებას რკინის
გზებისა და სხვა სახელმწიფო საქმეთა დაწე-
ვების გამო, და მტკიცედ აღგია იმ აზრს,
რომ მთელი კაბინეტია პასუხის მგებელი
ფინანსთა მინისტრის მოქმედების გამო.
მოვილან, რომ მთელი კაბინეტი სამსახურს
თავს დაანებებს. ფინანსთა მინისტრის გარ-
და, უმეტესი ნაწილი მინისტრებისა ახალის
კაბინეტის წევრებად დარჩებიან.

ბელგრადი. ახალის კონსტიტუციის გან-
ცხადებას დაესწრო რეასი მიპატივებული
წარმომადგენელი მხარის სხვა და სხვა პარ-
ტიისა, ახალი სენატორები, გენერალიტეტი,
სასულიერო წოდება. მეფე დედოფალს
აღტაცებით მიეგებნენ. მეფემ წარმოსთქვა
სიტყვა, რომელშიაც განაცხადა, 1894-ში
გამოცხადებული პროკლამაციით დანაპი-
რები ავასრულე და ხალხს მივეცი ახალი
კონსტიტუცია; ეს კონსტიტუცია უზრუნ-
ველ ჰყოფს. მთელს სამოქალაქო თავისუფ-
ლებასო. ეს თავისუფლება სკირია ხალხს
განსავითარებლად დღეიდელს პროგრესის
დროსაო. ამის შემდეგ მინისტრ პრეზიდენ-
ტმა ვუჩიმა წაიკითხა პროკლამაცია სერბთა
მიმართ და ახალი კონსტიტუცია; რომელ-
ზედაც მეფის ხელია მოწერილი. მეფემ
განაცხადა, აღთქმასა ესდებ წმიდად დავი-
ცა ეგ კონსტიტუციაო და იმედი გამოსთქ-
ვა, ხალხი პატივისცემით მოეცილება მასო.
დამსწრე საზოგადოებამ დიდი ოვაიცა გაუ-
კეთა მეფე-დედოფალს.

ბელგრადი. ახალი კონსტიტუციის და-
ლოთ, მეფისაგან დანიშნულ ოცდა ათ სე-
ნატორში თერთმეტი რადიკალია, ათი —

ბოდა, დანახავდა პონის ქიხის ცხენებ-შე-
ბმულ პატარა ეტლს და შიგ მსხდომარე ბა-
ვშვებს—ცხრა წლის ვაჟსა და რვა წლის
გოგონას. ეს ორი ბავშვი, გიჟ და ალისა,
მისს ქმარს პირველის ცოლის ხელში გაუ-
ჩნდა; ყველაფერი აგონდებოდა ახალ-
გაზდა ქალს. როცა საზღვაო ოფიცე-
რი შეირთო, რომელიც ამავე დროს მისი
ბიძა-შვილიც იყო, გულ-წრფელად ებრალე-
ბოდა ეს ორი ობოლი. მთელმა სინილისმა
უთხრა—მიცვალბებული დედის მაგიერობა
გაუწიე ამ საწყლებსაო, და ბავშვებმა, მარ-
თლაც, 9—10 წლამდე არც კი იცოდნენ,
რომ ის მათი დეიძლი დედა არ იყო! რო-
ცა თვითონაც გაუჩნდა ვაჟი, უმეტესის გულ-
მოდგინებით სცდილობდა ორივე თავის
დეიძლ შვილში არ გაერჩია! თავს არც კი
ატანდა ძალას ამ გრძნობის გამოცხადების
დროს. სანამ სამივე ქერა ბავშვი მის გარ-
შემო დარბოდნენ, თამაშობდნენ და იცი-
ნოდნენ, მისი გული თავისებურად, ბუნებ-
რივად იყოფოდა სამსავეს შორის... ესლა
რატომ ამასვე არა გრძნობდა ახალგაზდა ქა-
ლი?..

რატომ?... საკმაო იყო მარცხნივ მოეხე-
დნა, იმ ადგილისაკენ, რომელსაც ეგრე კა-
რგად იცნობდა, რომ ამ კითხვის პასუხი
მიეღო. იქ, ქალაქის ზოლოს მდებარე სახ-
ლების უკან მიწა ჩაქოლი იყო და სასაფ-
ლავე მოსჩანდა... იმ დღიდან მოკიდებული,
რა დღესაც თავისი ვალით დაინახა—იმდენი
გულის სიმაგრეც შესწევდა, —როგორ ჩა-
სკურდა გრძელის თოკებით პაწია კუბო ანდ-

ნაპრდენიკი, ოთხი ლიბერალი და დანარ-
ჩენი ნეიტრალი

ლონდონი. კიტჩენერი იტყობინება პრე-
ტორიდან, რომ მეცხრე ულანის პოლკის
რაზმი წააწყდა ჩასაფრებულ ბურებს; ერთი
პორუჩიკი და სამი ჯარისკაცი მოკლული,
ხუთი კაცი დაჭრილია.

მრისტიანი. დღეს კაბინეტის საბჭომ
დაადგინა წარუდგინოს პალატებს მეფის
პროექტი მოსაგვრებელ მიზნისათვის საჭი-
რო საგანგებო ხარჯის შესახებ.

7 აპრილი.

ბელგრადი. მეფის პროკლამაციაში ნა-
თქვამია, რომ, 1888 წლის კონსტიტუციის
ძალით, კანონმდებელ დაწესებულებას უფ-
ლება მიეცა ჩარეოდა აღმასრულებელ და-
წესებულების საქმეში, რომელიც ამის გამო
ხშირად ბრკოლდებოდა; 1769 წლის კონს-
ტიტუცია კი პირ-იქით ისეთს უპირატესო-
ბას აძლევდა აღმასრულებელ მმართველო-
ბას, რომ საერო კრება სრულიად განდევ-
ნილ იყო სახელმწიფო საქმეების მართვა გამ-
გეობიდან.

ახალმა კონსტიტუციამ უნდა დაამყაროს
წესიერი ურთი—ერთობა ორ ხსენებულ
დაწესებულებათა შორის; „სერბიანო, ამ-
ბობს დასასრულს პროკლამაცია, რაც შეი-
ძლება ჩქარა უნდა გარდასწყვიტოს კოთხე
თავის შინაურ ორგანიზაციის შესახებ, რათა
შეიძლოს შემდეგ იზრუნოს სასოფლო მეუ-
რნეობას გაძლიერებისა, ფინანსების გაუმ-
ჯობესობისა, მხედრობის მომატებისა და
სხვა კულტურულ მხარეების განვითარებისა-
თვის.

ნო-იორკი. შეერთებულ შტატების ტა-
ქსატორების ბიურომ, რომელიც სამი კაცი-
საგან შედგება, ის აზრი გამოისტქვა დღეს,
რომ შეერთებულ შტატებს ნება აქვთ და
მატებითი ბაჟი დაადგან რუსეთიდან შემო-
ტანილს შაქარს. ერთმა წევრმა განსაკუთ-
რებული აზრი გამოისტქვა.

ლონდონი. დეპუტატთა პალატამ დაად-
გინა, რომ მთავრობას ნება აქვს აიღოს 60
მილიონი გირვანქა სტერლ. სესხი.

პარიზი. ნათეც მსაჯულთა სასამართლომ
გამართლა ვერა ეელო, რუსი ახალგაზდა
ქალი, რომელმაც თავისი ამხანაგი ქალი
ზელდინა მოკლა, როდესაც დეშანელს
რევოლვერი ესროლა.

ლონდონი. ახალი ბაჟი დღეიდან შე-
დის ძალაში. რამწამს პალატამ დაამტკიცა

რესი ახლად გაჭრილს სამარეში, იმ დღიდან
მოკიდებული, მისს გულში საშინელმა გრძნო-
ბამ დაისადგურა. შეებრძოლა ამ გრძნობას,
მაგრამ ამოდ; მერმეც სულ მუდამ იმას
ებრძოდა, მაგრამ ისევ ამოდ... და აჰა, ამ
დღესასწაულის დილას ამ გრძნობამ უმე-
ტესის სიძლიერით გამსჭვალა მისი გული.
თავის ქმრის ბავშვებისათვის ვეღარ ეპატი-
ვებინა მათი მხიარულება, ახალგაზრდობა, სია-
რული, ლაპარაკი, სუნთქვა, არსებობა იმ
დროს, როცა მისი პირში გაუნძრევლად
საფლავში ესვენა. ახლა ესენი არამტოუ არ
უყვარდა, ხანდისხან ეგონა კიდევ—მშუღს
ორივეო. და ამ ფიქრზე მთელს არსებაში
გრუნტელი. უვლიდა სინილის მხილები-
საგან; დიად, სძულდა, თითქო ამით მოე-
პარათო მიცვალბებული სათვის მისი წილი
სიხარული, სიმართლე, სინათლე. როცა
დაუძახებდნენ: „დედილო“, ქალს საშინე-
ლი და ავადმყოფური სურვილი აიტანდა
მათთვის დაეყვირა: „ხმა ჩაწყვიტეთ, მე
თქვენი დედა არა ვარ!..“ არ უნდოდა იმათ
„დედა“ დაეძახათ, რადგან ის ძვირფასი
და ნაზი პირი, რომელსაც მხოლოდ ჰქონდა
უფლება ამის დაძახებისა, საუკუნოდ იყო
დაღუშებული.

გერების მიმართ მისს გულში დასადგუ-
რებულმა სიძულვილმა ამ დილას უფრო
ძლიერად აღაშფოთა და აიტაცა. უნდოდა,
წინა-წლების მსგავსად, თითონ, თავის ხელით
მიეცა მათთვის სააღდგომო წითელი კვერ-
ცები. ვითომ და რად უნდა გასკირვებოდა
მათი მოალერსება, სამართლიანობის გამოჩე-

იგი, შაქრის ეპიკრება მაშინვე ასწიეს
ქარზე ფასი—გირვანქაზე ნახევარ პენნი.

პაპინი. ენერგიული მოთხოვნით
თავრესად საფრანგეთის ქუჩისაგან ქაქი-
იმპერატორმა უპირილს ბრძანება გას-
რომ დაუყოვნებლივ წაყვანილ იქმნას
ნეთის ჯარი ტუაიუდან.

ჩისტოპოლი. კამაში წყალი ცამეტ
შინით მიღლა წამოვიდა. ხორბლით გაჰყავს
პტვირთავენ.

ყურნალ-გაზეთებიდან

„ტაიშა“-ის ზეკინელ კარესმანდეს
დაქტორ მარისას, მეტად მოსწონებია
სეთის უარი მანჯურის შესახებ ხელშეკრუ-
ბაზე. მით უმეტეს გასასხარა რუსეთის უარი,
ამბობს კარესმანდენტი, —რომ წინად რუსე-
მეტად დიდ შეჭარას უთვლიდა ჩინეთს,
რომ ამას ხელი არ მოეწერა ხელშეკრუ-
ბაზე, ესაა კი ისე მომდებარა თავი რუსეთს
თითქო მას სიკეთის მეტი სხვა არაფერი
ქვდა ჩინეთისათვის. ჩინელებს კარგად ესმით
რომ რუსეთმა სხვა სახელმწიფოებისა შიშ-
აიღო ხელი მანჯურაზე, რომ სხვა სახელმ-
წიფებს უფრო დიდი ძალა ჰქონათ, სანამ
სეთისა. აქამდე კი რუსეთს დიდი გულ-
ჰქონდა ჩინეთს; ჩინელები დაწმუხუეულ
იყვნენ, რომ მხოლოდ რუსეთის შეჭარისა უ-
კმანდებოდა. ეს რწმენა ესაა ძლიერ გაჭარწი-
მით უმეტეს, რომ ამ საქმეში დიდს რ-
თამაშობდა იაპონია, რომელსაც რუსეთი აქა-
ზიხდით უეუკებდა.

ასეთს შედეგს, —ამბობს კარესმანდენტი,
დიდი მნიშვნელობა აქვს სახელმწიფოთა თან-
წარმისათვის შარეულ აღმოსავლეთში, მაგ-
ამის უფრო დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩინე-
თისაგან მდგომარეობისათვის. ჩინეთი არა-
დეს არა უთვლიდა ისე ადფრთვანებული უმ-
ელადამი სიძულვილით. როგორც ესაა. უმ-
გან იმართება საზოგადო კრებები, გაზეთ-
ბეჭდებს წერილები უცხოელების წინააღმ-
იმპერატორს ზარდაზირ დეპუტებს უგზავნიან
უფელა ეს წარმომადგენს აქამდე უნახავს და
გონარ ამბებს; ამას გარდა ვიცე-კაროლე-
ზარდაზირ შეუთავადას იმპერატორს, რომ
ნი არ დაემორჩილებიან მანჯურიის შეს-
ხელშეკრულებას, თუნდაც რომ იმპერატო-
რელი მოაწერას ამ ხელშეკრულებას. ჩინე-
სათვის ახალ მოგუენად ჩათვლება ისიც,
ამ საქმეში მნიშვნელობა ჰქონდა სხვად გარ-

ნა: მათდამი ეს უსამართლო სიძულვილი
უფრო უდიდდებოდა, უფრო თავს ძალ-
ატანდა, რომ არც ერთ მოქმედებაში
დასტუბიყო ეს მომაცდინებელი გრძნ-
სიძულვილისა. ბავშვები მის ოთახში შე-
ვიდნენ. იმანაც დაინახა მათი, მოუთმ-
ლობით გაბრწყინებული თვალები. ხელ-
კანკალით გახსნეს ხის მსხვილი, შეღებ-
კვერცხები, სახე გაუბრწყინდათ, როცა
ინახეს დედის მიერ შიგ ჩაღაგებული
ჩუქრები: ვაჟმა—ლაშაზი ქინძისთავი, ქალ-
—ჯვრიანი ძეწვეი... ღმერთო! რა ულ-
ბელ ჯალათად და მტარვალად ეს
ქალს ეს ორი უმანკო არსება! ორმავ-
ლში დანა გაუტარა მხოლოდ იმით, რ-
არ დაჰვარეს და აჩვენეს თავიანთი გ-
უბრყვილო სიხარული, სიამოვნება სიხა-
ლისა და ქვეყნად არსებობისა, რაიცა მ-
შავს სამოსელსაც კი მხიარულ ფ-
ჰვენდა! ამ დროს დედს გონებაში წარ-
უდგა მიცვალბებული შვილი და თავის
ცოცხლო თვალებით საყვედური უთხრა
დედი, რად დამივიწყეთ? ქვითინი ყო-
მობეჯინა, მაგრამ შიგვე ჩაიკლო. და
ამ მწარე ნაღვლის გასაქარვებლად შემო-
აქეთ მარტო, ამ ტერასაზე ჩამოსაჯდო-
გიუ და ალისა კი წირვაზე გაისტუ-
ლიახ, დარდის გასაქარვებლად წამო-
მაგრამ ის კი დაავიწყდა, რომ მისს გუ-
კრილობას, დამების მაგიერ, უარესად
ესხნებოდა პირი მთელის ენების სიხა-
ლის დანახვაზე.

(დასასრული იქნება)

ეროვნულ თვით მოწყობას, რომელსაც მისი წინაპრები დაუბრუნებენ. რუსეთის სწორედ ის პოლიტიკა, სადაც ჩინეთს პატრონი და უიარაღო ქვეშევრდომი ქართველები და პატივით უფლებად იყვნენ დასაბრუნებელი.

კერძოების ქვეითი ჯარის მე-ი კორპუსის ბრძანება მიუყვება პოლიტიკის, რომ ამერიკიდან პოლიტიკის ჯარის პოლიტიკის ენაზე აღარ უქადებოდა. ამ ქვეითი, რომელიც სიღვრიდან სიღვრა, ბევრი ქვეითი მისხურებს.

ინგლისელი ჯარის უკან დაბრუნება საბრძოლოდან ინგლისში, როგორც კერძო ქვეითი დაიწყო. ამის წინააღმდეგ კიტიკა გამოცხადდა, რომ, რადგან ინგლისის პოლიტიკის ჯარები მოვიდა, ამიტომ ქვეითი ფორმირებითა 18 რატა და საინჟინერო ჯარის 6 რატა სამშობლოში გაიგზავნება. მოქალაქე ხანში სხვა რაზმებიც, დაბრუნების ინგლისში— ინგლისელი ფორმირებები მოვიდნენ უკვე დიდი ხანია ჩინეთის, ისინი ვადაზე მეტი განხრეც ბრძოლის შემდეგ, როგორც ასტრადიელი, კანადელი და რუსეთ აფრიკაში მცხოვრები ინგლისელებში მოვიდნენ ფორმირებები და კიდევ რამდენიმე საწვავი მუდმივად ჯარის უკვე დიდი ხანია დაბრუნდნენ. ამ ჩინეთს და უკვე მოვიდა ჯარის უკანასკნელი ადგილი უკანასკნელ იმ ქვეითი შტოს, რომელიც მეტეხითაც ინგლისის მთავრობას ქსურს, რაც შეიძლება მალე მოვიდეს, ის რამე, რომლის შედეგებიც, უნდა სსსრუკელად გათვალისწინებული იქნას, მაინც გერ დაჭრებენ უკვე ხარჯსა და სხვაზე, რომელიც ამ რამე მოუწია.

დღე ეს ზარდა და მისხრებდა მატრე-ტრე და ამასთან ერთად მატრე-ტრე სამხრეთ კავკასიის დაღუპულ და ახრებულ, რის გამოც ინგლისელებს უფრო და უფრო კისობათ იმე-ტრე, რომ რადიში შეიძლება თავიანთ ხარჯის დაზარალების დაფარვა სამხრეთ აფრიკის შემო-ტრე. მაგრამ უნდა ვითქვით, რომ ღირდა მისი ინგლისელებს დაუწყეთ მარეულებს. ინგლისელებს მიერ თებერვალში დაღუ-ტრე ბრძოლა ბრძოლა ბევრად უარყოფა და მის მთავრობასაც კი არ წარუდგინა განსა-ტრე, ამიტომ შეგვიძლია ვითქვით, რომ ინგლისელები ესეა უფრო კარგ მარბებს ად-ტრე ბურებს და ბურებს რასმე უთმობენ, თუ მათთვის ის ცნობა, რომ ბრძოლა დასთანხ-ტრე მარბებს განმარტავს. უნდა გათხე-ტრე, რომ ბრძოლა მარბებს შეი-ტრე დაღუპულად არაფერი არ მომხდარა ისე-ტრე შეიძლება ძალა დატრეების ბურები-ტრე და მათთვის უსათუოდ ზავის ჩამოგდება მომხდარი. გერეა ზღუდრის გაღმარებას ადგილისკენ და მის-მიერ პიტრესურების რას არავითარი შესამჩნევია ზარდა არ მო-ტრე ბურებისთვის. ერთის სიტყვით, ამ რამე დროს ისეთი არა მომხდარა, რომ მის ბრძოლის განგრძობის ხელის დაჭარ-ტრე.

უკვე ზემოდ ნათქვამი საბუთი გაძღვეს ვი-ტრე, რომ სამხრეთ-აფრიკის რამე, რომე-ტრე 18 თვეა, რაც სწამობს, იქნება მისი დასრულებული და ისიც ბურების სასარგებ-ტრე და სასახლად დასრულებული.

როგორც საფრანგეთის პლატამ მიიღო მისი ასტრადიების შესახებ, საფრანგეთში მოვიდა ხმა, ვითამ რამის პლატამ გადსწ-ტრე ეკვლიდან განრინის უკვე ის დეპუ-ტრე და სენატრები, რომლებიც გადგე-ტრე მარბების მომხრეები იყვნენ და აგრე-ტრე უკვე ის კერძო პირები, რომლებიც და-ტრე განგრეადების მამულებს შეიძენნენ. თანაზე პლატამ ნუნდი აცხადებს შეიძებს: პლატამ ასტრადიების შესახებ განმარტებ

ქვე სენატის-მიერ დამტკიცებული არ არის, ამიტომ ის უკვე განხილავს არ ჩაითვლება; ამის გამო უკვე ის ხმები იმის შესახებ, თუ როგორ მოქმედება იქნება, როგორც ეს განხილ-სა-ბოლოდ მიღებული იქნება, — უკვე ნამტკიცად აღიქვამს. უკვე შემთხვევაში მას, ნუნდის, ამ სენატის შესახებ უკვე არავითარი ბრძანება არ მოქმედებს განტკიცების.

◆ ინგლ. კავ. მანქანებზე გვარდია-ის ღონდრები კარგად იქნებიან იქნება, რომ ის კომიტეტი, რომელიც დანიშნულია სამხედ-რო სამსახურის რეორგანიზაციის შესახებ, დაიწყო, რომ უსათუოდ საჭიროა ჯარის მართვა-გამგეობის დეტალური განხილ-სა-ბოლოდ, ესე იგი ეს მართვა გამგეობა იმ-იანად უნდა შეიქმნას, რომ უკვე სამხედ-რო რამე უფრო დამოუკიდებელი იყოს, სანამ აქამდე იყო. კერძო, ირანდის შესახებ, კომიტეტმა დიდის თანხმობით მიიღო მარ-ტრე, რომლის თანხმად ირანდიაში ცალკე სამხედრო-ადმინისტრაციული ცენტრი უნდა დაიწყოს; ამ ცენტრის მუდმივობაში მთელი ირანდია ჯარები იქნება. ამიტომ, რომ ეს პრეპტი თვით ღონდრების შედეგ-ნილია.

◆ ამასწინა ღონდრები, კავ-მარში, უკვე დაიწყო ქვეტრების საუბრებზე, მომხდარა კრება მინიშნული მოსამსახურე კანდი-ტრე და ქალბისა. 5000 სულზე მეტი დასწრე-ტრე ამ კრებას, თანამდებარე ჯარეულები ერთი დიდ კანდი მუდმივად; სხვა მომხმარებელთა შორის კრებასაც სიტყვა წარმოუთქვამს ერთ მოსამსახურე ქალსაც, კრებას უმთავრესად მსჯე-ტრე ქალბის მოსამსახურეების სადგომებზე, რომლებსაც მათ პატრონი აძლევს. თუმცა ღონდრები, შედარებით, მაგალითად, რუსეთში, მოსამსახურეებს კი სადგომები ეძლევათ, მათ მაინც მოსამსახურეები სხვათა, რომ პატრე-ტრე ცხად თანხმება გაძღვევს. კრება დად-ტრე: ეთხვას მთავრობას, რომ მან დააჯდოს სასანიტარო ინსპექტორებს უფრო უდგონ მოსამ-სახურეთა სადგომებს ისე, როგორც უფრო უდგებიან ფარბების მუშების სადგომებსაც, რომ ინსპექტორებმა მოსთხოვონ მოსამსახურეების დამქარავლებს, რათა მათი თანხები საკმაოდ სუფთა და ფართო იყოს და სხვ.

ერთი რუსული გაზეთი ამბობს ამის გამო: ჩვენში რომ ესეთი წესი შემოიღონ, ნეტა რამდენა სამუშაო გაუზრდობათ სასანიტარო ინსპექტორებსა, რადგან რუსეთში მზარდულ ქალბის პირდაპირ სამხედრო-ადმინისტრაციის და მოსამსახურე ქალბის კანდიებს ქვე-

ახალი ამბავი

◆ ტფილისის გუბერნატორმა წინადა-ტრე მისცა ტფ. ქალაქის თავს შეიჩეროს საბჭოს 29 მარტის დადგენილება საქალა-ტრე არჩევნების ერთ საარჩევნო კრებაზე მოხდენის შესახებ, რადგანაც ეს დადგენი-ტრე უნდა განხილოს საქალაქო საქმეთა საგუბერნიო საკრებულოში.

◆ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მიწე-რილობა ტფილისის სახელოსნო სკოლის გადაკეთების დაქარების შესახებ გუშინ გა-ნიხილა ტფილისის ქალაქის გამგეობამ და დადგინა გადასცეს იგი სასწავლებელთა გამგე კომისიას ამ საგანზე აზრის წარმო-სადგენად.

◆ ვაჭრობის მრეწველობის ტფილისის კომიტეტმა, თანხმად მომავალ საიუბილეო გამოფენის კომისიის თხოვნისა, გაუზრდო-ტრე კავკასიის უმთავრეს მრეწველთა თხო-ტრე მიიღონ მონაწილეობა გამოფენაში და ხელი შეუწყონ მის გამართვას. ამგვარი თხოვნები კომიტეტს 300-ზე მეტი გაუზ-ზარდა.

◆ ერევნისა და ალექსანდროპოლის (გუ-მბრის) ქალაქის თვით-მმართველობათა გადა-ტრე ოთხი კავკასიის საიუბილეო გამო-ტრე: ერევნის: პირველს—500 მანეთი და მეორეს—200 მანეთი.

◆ ჯინის გზათა დეპარტამენტის დი-რექტორმა ბ-ნმა ციკლერმა დეპუტატი შეატ-ტრე კავკასიის სამეურნეო სამრეწველო

გამოფენის კომისიას, რომ გამოფენაზედ ექსპონატების რკინის გზით გადასაზიდვად შედგენილი შედგენილი ტარიფი გამოც-ხადებულ იქნება 7 აპრილსა.

◆ დღეს, 8 აპრილს, ნაშუადღევს 1-ლ საათზე, ტფილისის 1-ლ საჯარო გიმნაზიის სადგომში მოხდება მეორე კრება იმ პირთა, რომელთაც განუზრახავთ დაარსონ ტფი-ლისში მოსკოვის საარხეოლოგიო საზოგა-დოების განყოფილება. კრებამ უნდა განი-ხილოს განყოფილების წესდება.

◆ ამ დღეებში მოწვეულ იქნება კრება იმ პირთა, რომელთაც განუზრახავთ დაარ-სონ ტფილისში საზოგადოება სწავლა-გან-თლების გასაგრძელებლად ტფილისის გუ-ბერნიაში. კრებას წარედგინება წესდება სა-ბოლოდ განსახილველად.

◆ პეტერბურგიდან გვატყობინებენ, რომ თინანსთა სამინისტროს გადაუწყვეტია შე-დგენის რუკა კავკასიის ეკონომიური მდგო-მარეობისა.

◆ გზათა სამინისტროს განკარგულებით, წელს, ზაფხულში, სწრაფის მატარებლებით გადიტანენ ხოლმე პეტერბურგსა და მო-სკოვში ყირიმისა და კავკასიისა ღვინოს, ხილს და ყვავილებს.

◆ მიწად-მოქმედების სამინისტროში დაიწყო მუშაობა იმ კომისიისა, რომელსაც დაევა შეიმუშავოს პროექტი ბაქოს ნავ-თის მრეწველობის მუშათა დაზღვევის შე-სახებ უბედურ შემთხვევებისაგან.

◆ ჩვენ გუშინ აღნიშნული გვქონდა, რომ ქუთაისის საბჭოს კომისია ქალაქის თავად სახელებს ნ. ბ. ლოლობერიძეს; გარ-და ამისა, „ნოვ. ობოზრ“-ს სიტყვით, ასა-ხელებენ კიდევ ნაუიკ ვეტილს და ა. ლორ-თქიფანიძესა და განჯის საოლქო სასამარ-თლოს წევრს ვ. ნ. აბულაძეს.

◆ კავკასიის სამხედრო ოლქის სათა-დარიგო ჯარის-კაცთ წელს მოიწვევენ ვარ-ჯიშობისათვის მომავალ ოქტომბერში.

◆ წარსულ წლის 17 ოქტომბერისა და 30 დეკემბრის სხდომებზე კავკასიის საფი-ლოქსერო კომიტეტმა დაადგინა შეუდგეს ტფილისის საბაღოსნო სასწავლებლის ბაღ-ში იმ ხეების მოსპობას, რომელთაც აღმო-აჩნდათ ერთგვარი ავადმყოფობა—ფესვების სიდაზმლე. ამ დღეებში საფილოქსერო კო-მიტეტის თავჯდომარემ შეატყობინა კავკა-სიის სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს, რომ რადგანაც კომიტეტი სიფრ-თხილით უნდა მოეკიდოს თვის ცდას სწე-ულ ნერგების მოსპობის დროს, დავისახე-ლეთ აღნიშნულს ბაღში ის ნაწილი, სადაც კომიტეტი თვისის დადგენილების განხორციელებას უნდა შეუდგოს.

◆ როგორც უკვე გვქონდა აღნიშნული, სათანადო მთავრობამ ნება დართო ქიათურა-ში საურთიერო კრედიტის საზოგადოებას გახსნისა. ესეა გვატყობინებენ, რომ უკვე საქალაქო წევრთ შეუტანიათ საწევრო ფული (100 მან.). ასე რომ განზრახვა აქვთ ახლო მომავალში დანიშნონ კრება კრედიტის საზოგადოების გამგეობისა და მოხელეთა ამოხარჯვად, რათა მალე შეუდგენენ საქ-მეს.

◆ გუშინ ტფილისიდან წავიდა ახალ-ციხესა და ახალქალაქში ტფილისის საოლ-ქო სასამართლოს განყოფილება ადგილო-ბრივ საქმეთა განსახილველად.

◆ ამ ჟამად ტფილისის საშუალო სას-წავლებლებში ქალაქს 43 სტიპენდიანტი ჰყავს, 34 ქალი და 9 ვაჟი; ამ რიცხვში აბესლომოვის სახელობაზე დაარსებული სტიპენდიანტიც არის.

◆ იურივეის უნივერსიტეტიდან დაუთ-ხოვნით 176 სტუდენტი, რომელთაც სწავ-ლის ფული ვერ გადაუხდიათ.

◆ სამხედრო სამინისტროს საბჭოს გა-ნუშარტავს, რომ ადგილობრივ სამხედრო მმართველობებში დროზე უნდა აღძრან კით-ხვა იმ პატრონების დაჯილდოების შესახებ, რომელთა მიწებს ჯარების საჭიროებისთვის იჭერენ და არ დაუცადონ ხოლმე, ვიდრე

თითონ პატრონები ამის შესახებ თხოვნის წარმოადგენდნენ.

◆ ტფილისის ქალაქის გამგეობის წევრთ შესტავოს აღუძრავს კითხვა იმის შესახებ, რომ დამატებითი ჯამაგირები დაეწინაურ-საქალაქო სკოლების იმ მასწავლებლებს, რომელთაც დიდი ხანი უმსახურებიათ. გამ-გეობამ მოიწონა ეს წინადადება და გა-დასცა განსახილველად სასწავლებელთა გამ-გე კომისიას.

◆ ტფილისის ქალაქის საბჭოს შემდეგი მორიგი კრება დანიშნულია ხვალ, 9 აპრი-ლისათვის. საბჭო, სხვათა შორის, განიხი-ლავს შემდეგ საქმეებს: შუამდგომლობას მღ-ტრე-ტრე „ლოტის გორაზე“ მართ-მადიდებელთა ეკლესიის ასაგებად ქალაქის მიწის დამოძის შესახებ, 2) დადგენილებას ქალაქის გამგეობისა მუშა საქონელზედ და-წესებულ გარდასახადის დროზედ შემოუ-ტრე-ტრე-ტრე ჯარიმის დაარსების შესა-ხებ, 3) მოხსენებას ქალაქის გამგეობისა ქა-ლაქიდან ნავის გასაზიდვად ქალაქის ურმების მოწყობა-მომართვის შესახებ, 4) შუამდგომ-ლობას ბ-ნ არზუმანოვისა ციციანოვისკლდე-ზედ ხალხის ასაყვან-ჩამოსაყვან მაშინის გა-მართვის შესახებ, 5) მოხსენებას გამგეობისა ქალაქის სამმართველოში მოხელე-მოსამსა-ხურეთათვის საპენსია კისის დაარსების შე-სახებ; 6) მოხსენებას ქალაქის გამგეობისა ქა-ლაქის მიწის ნავთის ჰალის იჯარით გა-ცემის შესახებ და სხვათ. საბჭოში განსა-ხილველად სულ დანიშნულია 10 საქმედ.

◆ სოფ. შემოქმედის (გური) გვწე-რენ: „ქალაქი წიგნთ-საცავ-სამკითხველოს სასარგებლოდ ბ. ვ. ურუშაძის და ძმთა წუწუნავების თაოსნობით 3 აპრილს გაი-მართა ქართული წარმდგენა. დადგმულ იქმნა სამი სხვა-და-სხვა პიესა. დარბაზში ტრე არ იყო. წარმოდგენიდან შემოვიდა 62 მ. 59 კ., დაიხარჯა 20 მან. 17 კაპ., დარბა სამკითხველოს 42 მან. 72 კაპ., რომელიც გამგეს გადაეცა. ეს ფული სულზე მისწრება წიგნთსაცავისათვის; ამიტომ დი-დი მაღლობის ღირსნი არიან ამ საქველ-მოქმედო წარმოდგენის გამმართველი და დამხმარენი“.

◆ თელავიდან გვატყობინებენ, რომ 3 აპრილს, დილის 6 საათსა და 5 წუთზე, იქ საგრძნობელს მიწის ძვრა ყოფილა.

◆ გუშინ, 7 აპრილისათვის, დანიშნული სხდომა ქალაქის საბჭოს იმ კომისიისა, რომელსაც მინდობილი აქვს ნატახტარის წყა-როების გამოკვლევის საქმე, არ შესდგი წევრთა დაუსწრებლობის გამო. სხდომა გადაიდო 10 აპრილისათვის.

◆ სოფ. წინწყაროდან (ტფ. მაზრა) იტყობინებინ, რომ 2 აპრილს იქ შემდეგი უბედურება მომხდარა: ადგილობრივი მცხო-ვრები აზარია მარაბავეი მაყრებით მიდიოდა თავის საცოლეს სახლისაკენ. მაყრები ჩვეუ-ლებისამებრ თაფებს ისროდნენ. სოფელში დიდძალი ხალხი გამოვიდა სეირის საყუ-რებლად. ამ მდროს ერთის სახლის ბანზე საშინელი ყვირილი შეიქმნა: აღმოჩნდა რომ ტყვია მოხვედროდა ბანზე მდგომ 7 წლის ბავშვს სიმონ მარაბავეს და მძიმედ დაეჭრა იგი მუცელში და აგრეთვე მეორე ბავშვსაც, 12 წლის ისპარა კალიჩევს, რომელიც იმ წამსვე გარდაცვლილიყო.

◆ ამ ჟამად საერო განათლების სამინი-სტროსა და სხვა უწყებათა გამგებლობაში 83 ათასი სასწავლებელი ყოფილა; მათ შორის 50 უმაღლესი სასწავლებელია.

◆ ამ წლის 23 ნოემბერს შესრულდება 200 წელიწადი მას შემდეგ, რაც რუსეთში დაარსდა პირველი კერძო აფთიაქი. რუსე-თის საფარმაცევტო საზოგადოებას განზრ-ხვა აქვს ილდესასწაულოს ეს იუბილეი.

◆ „ნოვ. ობოზრ“-ს სწერენ ბაქოდან, რომ ამ დღეებში იქ ბალახანისა და პრი-უტის ქუჩებზე კასპის გემების ზღვაოსნებს უწყსოება მოუხდენიათ, რომლის მოსას-პობლად საჭირო შეიქნა პოლიციის ჩარევა.

◆ 12 აპრილს ტენიკოსთა საგანგებო კომისია საგუბერნიო ინჟენერის ბუტკეიის

თავმჯდომარეობით დაათვლიერებს დახუ-
რულ ბაზარს.

2 პირის დასაფლავებს ოდესაში პოლიციის
სკის ქალი, რომლის გარდაცვალების ამბავი ტფი-
ლისში ჩვენ თავის დროზე ვაუწყებთ მკითხველთ.

დაბა საჩხერის გვერდით: ათი-თორმეტი დღის
წინადა დაბა კიათურისგან სახლში ღამით მიდიოდა
ს. სპეისის მეტოვრები გლეხი ბერია ჩხიტუნძი და
უცაბედად კლდზე გადავარდნილიყო. მეორე დღეს
8 საუენის სიმაღლის კლდიდან ჩამოვარდნილი საწ-
ყალი ჩხიტუნძი მთლად დამსხვრეულ-დამტყვევლი
იპოვნეს უკვე მკვდარი.

ხუთშაბათს, 5 პირის, პოლიციის ნაწილ-
ში, პოლიციის მოხელემ მიიყვანა 7 დღის და-
ბადებული ბავშვი, რომელიც საზოგადოლო ჩითვის
საბანში გახვეული აბასთუმის ქუჩაზე სადგომზე
ცოცხალი კამერის პირდაპირ ღობის ძირში მიგდებული
ენახა. ბავშვი გაიჭიჭა ოლგას საბეზიო ინსტიტუ-
ტში.

პოლიციის მე-9 ნაწილში, მადათვის კენ-
ძულზე, ხუთშაბათს, 5 პირის, ღამის 11 საათზე,
ტფილისის ცენტრის რკინის გზის მე-78 ვაგონი ისე
ძლიერად დაეტაკა ეტლს №-531, რომ მეტელე ბე-
სო გაბრიელისძე ზარბიძე ძირს ჩამოვარდა და ძრი-
ელ დაშავდა. დაშავებული მიხეილის სამკურნალოში
გაგზავნეს.

ტფილისში მოვიდა პაპოვების ფირმის მიერ
მოწყველილი ლიუნ-ძიუნ-ჯოუ, რომელმაც უნ-
და მოაწყოს და გააფართოვოს ჩაის ვაჭრობის საქმე
ტფილისში.

პროვინცია

დაბა საჩხერა. საზოგადოდ ჩვენსკენ
მცხოვრებთა მშრომელი უმრავლესობა წინა
წლებთან შედარებით მეტად ცუდს მდგო-
მარეობაშია იმ გარემოების გამო, რომ
წელს მეტად შეფერხდა კიათურის შავი-
ქვის წარმოების საქმე და ხალხს ხელიდან
გამოეცალა საშუალება ცოტადღენ საშრო-
მო ქირის აღებისა თვისი ოჯახის მდგომა-
რეობის გასაუმჯობესებლად; ესეთი გარე-
მოება ჩვენი კუთხისათვის მით უფრო სა-
გრძნობელია, რომ მიწის სიციფროვისა გა-
გროვის გამოსარჩენად არამედ თვის გამოსა-
კვებლადაც თუ ჰყოფნის, და სხვა წყარო
კი არა აქვს-რა ხალხს ქონებრივად მო-
ლონიერდეს. არავითარს ღირს მრეწველო-
ბისა-მეზარეულეობას, მეფუტკრეობას,
მებაღე-მეხილეობას, თამბაქოს მოყვანას და
სხვას-ჩვენსკენ აქამდე ნიადაგი არ შექმნი-
ა და მიწის შემუშავება კი ისევ ისე ძველ-
ბურად არის დაყენებული და აი ამ გარე-
მოების გამოა, რომ ყოველად ჩამორჩენილი
და გადატყავადარბებული კუთხეა ჩვენი
მხარე. რაღა თქმა უნდა, როცა კუჭზე
ზრუნვას მეოთხედი ნაყოფი არ მოაქვს,
ძნელად თუ სულიერმა გაუმჯგესობამ-
სწავლა-განათლ-ბის საქმემ-ფხვი მოიკიდოს
და რაიმე თვალ-საჩინო კვალი დაატყოს
უფერულს მიმქრალ-მიმკვდარებულს, კუს
ნაბიჯით მლოდავს, ცხოვრებას. ეს თუმც
ესეა, მაგრამ იმედი გვაქვს უკეთესის მო-
მავლისა. საჩხერამდე რკინის გზის გაყვანის
მოლოდინით, რაც, აღრე თუ გვიან, ხელს
შეუწყობს ხალხის გამორკვევა-გამოფხილე-
ბის საქმეს. ჩვენსკენ წელს მეტად გაზრდი-
და სოფლებში ქურდობისა და სხვა ბოროტ-
მოქმედების ჩადენა; როგორც უკვე აღრე
გვქონდა თქვენს პატრიცემულ გაზეთში აღ-
ნიშნული, ქურდ-ბაცაცებმა ეკლესიებიც
კი გატყვეს ექს-ვიდ სოფელში და ისე
წვრიმალ ქურდობას ხომ ნულარ იტყვიან.
ამ წლის თებერვლის შუა რიცხვებში სა-
ჩხერის ნაწილის ბოქაულმა ბნმა ჟღენტმა
იმდენი სიყოფილე გამოიჩინა, რომ ს. ჩიხას
მცხოვრები გლეხი ილარიონ ტალახაძე,
რომელიც ციმბირიდან ეს ერთი წელიწადი
გამოქცეული იყო, შეიპყრო და წარუდგინა
მასხრის უფროსს. ბოქაული მოსალოდნელ
უბედურებას არ შეუშინდა, გამბედავად
თავს დაესხა პოლიციის მოხელეებთან ტა-
ლახაძეს მაშინ, როცა მას შუღლისას თა-
ვის სახლში მოსვენებით ეძინა. ესევე ბო-
ქაული 25 მარტს, ზოგადდღეს, გამოუდგა,
როგორც ამბობენ, ყაჩაღებს, რომელთაგან
ერთი სროლის დროს მოჰკლა: აი საქმე რო-

გორ იყო: საჩხერეში მოსულიყო ქუთათური
გბრელი არონა ციციშვილი, რომელსაც
საჩხერის ვაჭრებისაგან რაღაც ნისიები ჰქონე-
ბოდა ასაღები; მოსაქმების შემდეგ ციცი-
შვილი ისევ უკან დაბრუნებულიყო და რო-
ცა მიეღწია სოფ. სარეის ბოლომდე, აქ
მას შეპყროდარი კაცი, რომელთაც, გბრა-
ელის განცხადებით, 1000 მან. და 60 მან.
ღირებული ქიშკარი წაერთმიათ. ციციშვილ-
თან ორი სხეც ყოფილიყო, მაგრამ მათთვის
წინააღმდეგობა ვერ გაეწიათ; ერთი გბრა-
ელთაგანი მაშინათვე უკან დაბრუნებუ-
ლა და ეს ამბავი საჩხერის ბოქაულის
ქღენტისათვის შეუტყობინებია. ბოქაულს
მაშინათვე პოლიციის ყარაულები გაუყვია
ორ ნაწილად; ერთი საჩხერის პოლი-
ციის ბოქაულის გაგუჟსათვის ჩაუბარებია
ყაჩაღების უკან გამოსადევნებლად, და
მეორე ნაწილს თვით გასდოლია და
წასულა სოფელ პასიეთის ტყეებში ყაჩაღების
საძებნელად. ასე, დღის 11 საათი ყოფილა,
ქღენტი ყარაულებით წინ შეფეთებია ორს
უტნობს კაცს, რომელნიც, როგორც კი
დაუნახავთ ბოქაული, მაშინვე უკან გაბრ-
უნებულან და გაქცეულან; მათ უკან გამო-
სდევნიან პოლიციელები, რომელთაც თუმ-
ცა მიუძახებიათ: „შეჩერდით, თორემ მო-
გკლავთ“, მაგრამ მათ აინუნია: არ ჩა-
უვლიათ მათი დაძახება და როცა გასულან
ერთს მაღალ სერზე და შეუტყვიან, რომ
პოლიციელნი აღარ ეშვებოდნენ, მაშინ კი
შეჩერებულან და აუტეხიათ იქიდან სროლა.
სროლის დროს დაუჭრიათ ერთი ყაჩაღთაგანი
და მეორეს, როცა დრო მოუხელეობია, გა-
ქცეულა. დაჭრილ უტნობ კაცს განუზრ-
ძვია თოფის სროლა, მაგრამ როცა შეუტ-
ყვია, რომ ვეღარას გავხდებოდა, თითქმის
იმ განზრახვით, რომ ცოცხალი მდევართ
არ დანებებოდა, მოფარებულს ხეს ჩამოსც-
ლია და გული ტყვიისათვის მიუშვრია;
ყარაულთ კიდევ დაუხლიათ თოფი და იქ-
ვე მოუკლავთ. მოკლულს აღმოსჩენია ერ-
თი ბერდანკა, რევოლვერი, 1 მ. 40 კა.
ფულად, 4 ბოთლი სასმელები და ორი
წყვილი ჩუსტი. როგორც ამბობენ, მო-
კლულს აღმოსჩენია კიდევ ვითომც გბრა-
ელისათვის წარმეული ვერცხლის ქიშკარი
60 მან. ღირებული. მოკლულის ვინაობა
ჯერაც ვერ გამოურკვევიათ; ზოგიერთებს
ეჭვიც დაეხდათ, ვითომც იგი ყაჩაღი არ
უნდა იყოსო, მაგრამ ნამდვილად ჯერ არა
იციან რა. საქმე გამოძიებელს გადაეცა, და
ენახათ როგორ გამოიკვებოდა ეს საქმე. ამ
ამბის გამო აღგილობრივ მოვიდა შორანის
მასხრის უფროსი, რომელმაც დაათვლიერ-
რა ის ადგილი, სადაც პოლიციის მოხე-
ლევსა და ყაჩაღებს შეტაკება მოუხდათ;
მოკლულის გვამი სურათის გადაღების შემ-
დეგ იქვე, გზის პირას, მიწაში დასაფლა-
ვეს. საზოგადოდ, ადგილობრივი ბოქაული
ბნის ქღენტი მაღლობის ღირსია, რომ წი-
ნანდელ ბოქაულებთან შედარებით, თვალ-
ყურს აღევნებს, რათა მშრომელ ხალხს
მუქთა და მაწანწალა ქურდ-ბოროტ-მო-
ქმენი მოაშროს.

წელს ჩვენსკენ იანვრიდანვე ისეთი და-
რები დგას, რომ ზამთრისა არა შეგვიტყვი-
ა, თუმცა მარტის თვის ბოლო რიცხვებ-
ში, იმ დროს, როცა ხეხილი უკ-
ვე გამოსული იყო, გვარიანად ჩამოთვია,
მაგრამ იბოლად არ მოუწვავს არც ვენახი,
არც ხეხილეულობა და არც სხვ. კარგი
პირი უჩანს პურს, რომელიც ჯეჯილად კარ-
გად წამოვიდა. მხოლოდ მუშა ხალხს ავი-
წროვებს ის გარემოება, რომ მეტი სიც-
ხე-უნა ქარისაგან ისე განხმა ხნული,
რომ სიმინდისა, ქერისა და სხვათა თესვის
მეტად ხელს უშლის. საზოგადოდ, ხალხში
ჯანმრთელობა და არავითარი გადამდები
სენი არ არის გავრცელებული.

ა. თელავი. თელავის თავში აღმოსავლ-
ეთის მხრივ ერთ ზატარა გარეშე აშენებულია.
ეკლესია სამების სახელობაზე. თვით ეკლესია

თელავისა და ზატარა, ასე სიგრძით 2—2 1/2 სა-
გნები იქნება, ხოლო სიგანით 2 საგნები. ტახ-
ტი იქნება ხელ უსაღებლად, ხოლო თვით
ქუთაისისა და თავი აქვს გაფუჭებული. კახე-
ლზე, მდლა სუთი ძველი ხელოვნური მსატ-
რას ხელოვნური ზედ წარუდგია, ჯერ ისევ შეუბ-
დავლად დარჩენილა. მსატრარას: შობა ქრისტე-
სი, ნათლის დება, ადგამა, ფერისცვალობა და
ამაღლება წარმადგენს, ძველ-ჩვენ წინაშეთა-
გან ხელოვნურს წარმოდგენს, რომლის დაკარგვას
სამწესწარმ იქმნებოდა. ხოლო დაბლა-კი სრუ-
ლებით გაუქმებიათ გამხეცვლელ კაცთა ხელებს.
იქ ჯერ კიდევ ნათლად ეტყობა დანით ნახე-
ლები. ხელით ნახევი, ტეგაისგან შეტრუსული
და დაგლეჯილი. ადბად აქ უფროწინათ ბორო-
ტებით ადვსილ სულებს. ერთი სიტყვით ეს
ხედავს უბრალო სახლად, სადაც შეიურებიან სო-
ფი მეორადი თავხედი რანდები და თამაშობენ
ბანქას ადრინა დღეებში მიუხედავად იმისა,
რომ კარები დაკეტილია ზატარა კელით, მა-
გრამ ეს ხომ ამათთვის არაფერ გაჭირვებას არ
შეადგენს; ნეტა მას დასთანხმდნენ და შემდეგ
არ დაუწოვნ წმიდათა-წმიდას წამაღწეა და მს-
ხარად ადგება. ეს ეკლესია დღესასწაულებს ად-
გამის შესამე დღეს-სამეობას. დიდიდხვე
დიდ-დადი ხელს შეიურა, თუმცა ეგელა შევი-
და და სანთელი დაწითა, მაგრამ არც-ერთის
თვლი არ მიიხურა ეკლესიის მდგომარეობაში.
ეს ეკლესია თელავის საკათედრო საბოროს გრე-
ბულის მფარველობის ქვეშ იმყოფება, და იმე-
დიც უნდა ვიქნეთ, რომ დეკანოზი მისევე
ხელაშედი, რომელმაც თავის გამოსვლის შე-
მდეგ თელავში, ბევრ უფრადღებოდ დატოვებულ
ეკლესიებს მიაქცია უფრადღება, ითავა მისი გა-
ნახლება და სხვა ბევრი საკეთილო და სასარგ-
ებო საქმის გაკეთება და იმედა, ამასაც არ
გაუშვებს უზრუნველად, შეჭერებს შემოწირულე-
ბას თუნდა მარტა ამ დღეს მღვდელმთავრს;
განახლებს მსატრარას და ეკლესიას, ისე რომ
შესაძლებელი გახდეს შესრულება ღირს-
ვისა, თორემ გავლენ დრონი და ეს ეკლესია
თავხედ გამხეცვლელ ხელთა და შეუბრა-
ლებულ ბუნების მოვლენათაგან სრულიად გან-
დგურდება და მოისხმება.

დამატება.

წერილი რედაქციის მიმართ.

არც დრო, არც სურვილი არ მაქვს აღნიშ-
ნა ამ წერილში სურველას ის, რაც, ჩემის ზე-
რით, არის უტყუარი საბუთი იმისა, რომ ზოგნი
აგრეთ წოდებულნი ჩვენში საზოგადო მოღვაწენი
ერთობ და ერთხელევე შესწორებან ჯეშმარტე-
ბას და გადასიდელებიან სიმათელის გზას. ამ
ზრის დასამტკიცებლად საკმაო არის მოგიყვანო
ერთი უჩანსხელი კორესპონდენცია ქუთაისი-
დან, მოთავსებული გუშინდელ „ც. ფა.“ მე-1425
ნომერში. კორესპონდენტი, სხვათა შორის,
ამბობს: „სწორედ იმის შემდეგ, რაც საქმე და-
იწყო და სასურველად მიდიოდა, გამოცხადდა
ბ. ქაქაძის კანდიდატურა“. არ ვფიქრობ, რომ
ბ. კორესპონდენტს მოკლე შესიყვება ჰქონ-
დეს და, მასადავ, არ ახსოვდეს, რომ „ბ.
ქაქაძის კანდიდატურა გამოცხადდა“ იმავე წუთს
და იმავე დღეს, რა დღესაც და წუთსაც გამოც-
ხადდეს ბ. ბ. პეტრიაშვილის და ზდანოვის
კანდიდატურა, და არა მაშინ, როცა ვითომ
საქმე გაკეთდა და განდდა; ამ კანდიდატურებზე
დაპირაობდნენ გაზეთებში, ეს სხვაზე უფრო
კარგად და წინედ იდგას ბ. კორესპონდენტმა,
რაც თვით დაესწრო იმ კერძო, რიცხვით ცო-
ტა კრებას, სადაც პირველადვე აღიძრა ღანჯა
ქ. ქუთაისის თავის კანდიდატურებზე; მე აქ არას
ვიტყვი იმის შესახებ, რომ „ბ. ქაქაძის კანდი-
დატურა“ ორი წლის წინად იყო გამოცხადე-
ბული. ამავე სხდომასზე პირველივე ნაბიჯი ზო-
გიერთა ჩვენი ქაქაძის მოჭირახულებით ქაქაძის
თავის კანდიდატურის ძეხვის შესახებ უწოდა
ერთმა პატრიცემულმა ქუთათურმა მოღვაწემ:
„იმერულ სრიაკობა, და ეს სიტყვები, რო-
მელნიც, ჩემი ზრით, საუცხოოდ ახსიათების
ზოგიერთ ფეხბურთების მოქმედებას, გან-
ვიმერე საზღვრის სხდომასზე 26 მარტს თანდა-
ტანებით: „როგორც უწოდა ერთმა“ და სხვ.

ბ. კორესპონდენტის ზრით: „სწორედ“
(სასაგებო-ცა, კამისიის წყარო) სედიმდ
ნელობდნ საზოგადო მოღვაწეთა და
მოქმედებებს. სწორედ აქ არის თავი
ბოლო, ერთადერთი საზოგადო-მეტი უთხრ-
ების იმითა, რომელნიც ფიქრობენ ბნ
რესპონდენტთან ერთად. კაცს სულში და გულში
გვრავინ ჩაუძვრება და ამ გზით იმის წად
და ღრთვას ვერ შეიგნებს: თვით გარეგნულ
კაცთა მოქმედებამ უნდა გვიჩვენოს როგორ
თვით ეს ღრთვანი და მისწრაფებანი, ა
რთვე მათი ვარჯისობა და უფრავისობა. ფ
ტებს ვერ უარყოფთ, იმათი ზრის შეგნება
სულ სხვა არის, მაგრამ არაან ფაქტ
რომელთა ენა ძრხელ გასაკება და რომელ
თა ზრის შესახებ რაზრავნება შეუძლებ
ლია. ავიდით ფაქტები, მოქმედებანი იმ
რებათა, რომელთაც ასე ექამაგება ბ. კორესპონ-
დენტი.

1) მეცნიერი ქიმიკოსის მოწვევა მოურავ
და მერე სანა? ქუთაისში! ვის არ მოუწია და
მილი ამგვარ საქციელის გამო? სხვა რომ
იოს რა, რა გაგზირა არის მეცნიერი ქიმიკოსი
ჯგუჯ-განებისა და ქ. ქუთაისის მოურავის ვად
ბულებათა შორის? არ შესაფერისი საზოგადო არა
ქუთაისის ქუჩები, საზღვრს და გამკეობის დე
წული საქმეებში მეცნიერი ქიმიკოსისა და ღირ-
სავრჯიშო სფერა მისი სხედალური სამეცნიერ
მომართულებას? თვით ზასუხი ჩვენი სასაქადლე
მეცნიერის, რომელიც არც კი წუთისთვის ვრდ
26 მარტს საზღვრს სხდომას, ამხილებს, ს
რომ არა ვსთქვათ, იმათ ურატობას, რ
მელთაც ასე ექამაგება ბ. კორესპონდენტი
შეიძლება სთქვან: „მეცნიერია“; შეიძლება
არავინ არის, მაგრამ ამის თქმას კი არ
დრუდობენ (სათავად არის?), ეს ერთი; მ
ორე, შეცდომაც არის და შეცდომაც.

2) მოწვევა ბ. ზდანოვისის. თვით ინიცია-
ტორნი სხდომელი ქუთაისის აღიქმით
აღიარებენ, რომ ბ. ზდანოვისის დიდი საქ
აწევს გისრად და ამ საქმის განიერულად წი
წადლას დიდი შედეგი ექნება ჩვენი ქვენი
სათვის. დადალებს იმასაც, რომ ქუთაისი
ქაქაძის საქმეში ძირელ აწეწილი არისო, ბევრ
შრომა და თანადროგი უნდა იმათი თავის მო
ურასო. არ არის საჭირო მოგიყვანოთ აქ
რადენად მართლნი არაან ამ უფლისა მ
დადებელი: საკმარისი არის აღნიშვნა, რ
ბ. ზდანოვისის თთული, ძნელი და საზასუს
საქმე უჭირავს ხელში; ქაქაქ ქუთაისის საქმე
ებზე ამ თვისების არაან ქუთაისისათვის. რ
დასკვნა შესაძლებელი აქვან? ერთად ერთ
ბ. ზდანოვისის ხელს ნუ უშლით, ნუ გლეჯ
იშის იმ საქმეს, რომლის ბუდი და იდად
არის მის ხელში. ქაქაქს უზრუნველ სხვა, უფრ
თავისუფალი, რომელსაც შეეძლოს თავისი დ
და ძალა მანმარის ქაქაქს. სხვანაირი დასკვნ
ზემო აღნიშნულ კარგიმოთავაგან, ჩემი წრფ
ლი ზრით, ჯგუჯ ღირსის დადატობას.

ვფიქრობ, ზემოდ მოყვანილი საკმარად სა
სიათებს კორესპონდენტის თავ-და-თავ ზრის
და ამტკიცებს სრულ უსაფუძვლობას ასე უსა
ჩემადმო მოძღვნილ საუგედურებისას.

მ—სე ქაქაქი

რედაქტორი გამომცემელი
ა. ჯეგინია. ა. ჯანადაძე

ზეტერბურგის ბირჟა 6 აპრილს.

	ზეიტ.	გაფ.	გაფი
40/0 სახელმწიფო რენტა.	96	—	—
41/2/0 შინაგანი სესხი 1893 წ.	—	100	—
40/0 გირავნ. ფურც. სახელ. სა- აღ. მამ. ბანკისა.	—	96	—
50/0 1-ლ შინაგ. სესხის მომცე. ბანკი. 1864 წ.	349 1/2	—	—
50/0 მეორე შინაგ. სესხის მომ- ცე. ბილ. 1866 წ.	285 1/2	—	—
50/0 გირავნ. მოგ. ფურც. სა- ხელმ. სააღ.-მამ. ბანკისა.	—	220	—
31/2/0 გირავნ. ფურც. იმავე ბან- კისა.	88 5/8	—	—
ტფილ. სააღ.-მამ. ბანკი 50/0 გირავნ. ფურცლ.	92 1/2	—	—
41/2/0 გირავნობა: ფურც. იმავე ბანკი.	86 1/2	—	—
ქუთ. სააღ.-მამ. ბანკის 60/0 გირ. ფურცლ.	—	—	—
50/0 გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა. 93	—	—	—
50/0 ოლიგაციები ტფ. საკრე- დოთი საზოგ.	93	—	—
41/2/0 ობლიგაცი. იმავე საზოგ- დობისა.	84 1/2	—	—